

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1055
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/54
Karar Numarası : 2025/483
Başvuran : M.K.
Başvuran Vekili/ Vasisi :
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1- Tarsus 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
: Müdürlüğü
2- Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimliği
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın sol ayak bileğinde platin olduğu, barındırıldığı Tarsus 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu (İnfaz Kurumu) ve Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki (Hastane) hekimlerin kendisine yardımcı olmadığı ve hastaneye sevk, ilaç reçetesi, muayene gibi konularda mağdur edildiği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;
- a. 2021 yılından beri İnfaz Kurumunda bulunduğunu, burada kaza geçirdiğini, ayağında felç durumunun oluştuğunu,
- b. Sol ayak bileğinde platin olduğunu, ağrılarının devam ettiğini ancak İnfaz Kurumu hekiminin kendisine karşı olumsuz tavırlar içinde olduğunu ve yardımcı olmadığını,
- c. Hastanedeki hekimin İnfaz Kurumu hekimiyle benzer şekilde kendisine yardımcı olmadığını,
- ç. Hastaneye sevk edilmesi gerekmesine rağmen sevkinin gerçekleştirilmediğini,
- d. Muayene, ilaç reçetesi gibi konularda mağdur edildiğini, iddia etmektedir.
3. Muhatap Tarsus 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;
- a. Başvuranın 10/6/2024 tarihinde Hastanenin Ortopedi Polikliniğinde tedavisinin tamamlandığı, ağrılarının ortopedik nedeni olmadığına anlaşıldığına üzerine ilgili hekim/hekimler tarafından Nöroloji Polikliniği takibi önerildiği,
- b. Başvuranın 9/12/2024 tarihinde Hastanenin Nöroloji Polikliniğinde muayene edildiği, burada muayene

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

edilen başvurana iğneli Elektromiyografi (EMG) çekimi yapıldığı, akabinde ilaç reçetesi düzenlendiği,

b. 11/4/2025 tarihinde Kurum hekimi tarafından muayene edildiği, başvurana ağrı kesici krem ve ilaçların reçete edildiği,

c. Başvuranın İnfaz Kurumu ve Hastane hekimleri tarafından muayene edilmediği ve sağlık problemlerine ilişkin gerekli işlemlerin yürütülmediği iddialarının gerçeği yansıtmadığı, sağlık şikayetlerine ilişkin hem uzman hekimler hem de İnfaz Kurumu aile hekimi tarafından gerekli muayene ve ilaç reçete işlemlerinin gerçekleştirildiği, belirtilmiştir.

4. Muhatap Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesine yazı gönderilmiş, Hastanenin bağlı olduğu kuruluş olan Mersin Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü tarafından cevabi yazı Kurumumuza gönderilmiştir. Bu yazıda başvurana yönelik gerçekleştirilen muayene ve ilaç reçeteleri bilgileri tarihleri ile birlikte sunulmuştur.

5. Başvuran, muhatapların cevabi yazılarına karşı cevabi dilekçe sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın *"Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı"* başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir: *"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"*

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun *"Kurumun görevleri"* başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 6701 sayılı Kanun'un *"Başvurular"* başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Karar türleri"* başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: *"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Başvuranın iddialarının özü, sağlık hakkının ihlaline ilişkindir.

13. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "*İşkence yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir: "*Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.*"

14. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri*" başlıklı 71'inci maddesi şöyledir: "*Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir.*"

15. İşkence ve kötü muamele yasağı kapsamında devletin negatif ve pozitif olmak üzere iki tür yükümlülüğü bulunmaktadır. Devletin negatif yükümlülüğü bireyleri işkence, gayriinsani veya küçültücü muameleyle ya da cezaya tabi tutmama sorumluluğunu içermektedir. Devletlerin pozitif yükümlülüğü ise etkin soruşturma yürütme, kötü muamele yasağının ihlali iddialarının aydınlatılmasını sağlama ve mahpus/lar-mahpus/lar arası ilişkilerin düzenli ve güvenli bir şekilde yürütülmesi hususlarını içermektedir.

16. Bir eylemin kötü muamele olarak nitelendirilebilmesi için asgari ağırlık eşiğini aşmış olması gerekmekte olup bu eşik mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi etmenler ile muamelenin süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine bağlı olarak her somut olayda ayrıca değerlendirilmelidir (Anayasa Mahkemesi [AYM], Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23).

17. Herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı Anayasa'nın 17'inci maddesinde güvence altına alınmıştır. Anılan maddenin birinci fıkrasında insan onurunun korunması amaçlanmıştır; üçüncü fıkrasında da kimseye işkence ve eziyet yapılamayacağı, kimsenin insan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza veya muameleyle tabi tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır (AYM, *Cezmi Demir ve diğerleri*, B. No: 2013/293, 17/7/2014, para. 80). Bir eylemin kötü muamele olarak nitelendirilebilmesi için asgari ağırlık eşiğini aşmış olması gerekmekte olup bu eşik mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi etmenler ile muamelenin süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine bağlı olarak her somut olayda ayrıca değerlendirilmelidir (AYM, *Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, para. 23). Ceza infaz kurumu koşulları olayın kendine özgü koşullarına göre değerlendirilmelidir. İddia konusu uygulamaların niteliğinin özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinin ötesinde asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olması gerekmektedir (AYM, *Raşit Konya*, B. No: 2017/26780, 28/6/2018, para. 50). Sağlığa ilişkin iddiaların tek başına kötü muamele yasağını ihlal edici bir nitelik taşımayacağı, asgari eşiğin ötesine geçen destekleyici durumların da var olması gerektiği de belirtilmelidir (AYM, *Cengiz Yetgin*, B. No: 2019/39068, 14/6/2023, para. 67). AYM, ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutukluların sağlık nedenleriyle yaptıkları başvurularda, başvuruçunun ceza infaz kurumunda tutulma koşullarını, uygulanan tedavilerin kalitesini, başvuruçunun ceza infaz kurumunda tutulmasının sağlık

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

durumu üzerindeki etkisini ve bu durumun zamanla gösterdiği değişim gibi konuları inceleyerek Anayasa'nın 17'inci maddesinde güvence altına alınan hakların ihlal edilip edilmediğini her olayın kendine has özelliklerine göre takdir eder (AYM, *Mete Dursun*, B. No: 2012/1195, 18/11/2015, para. 91).

18. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, 20/1/2009, para.58). AİHM'e göre, asgari şiddet düzeyi ve değerlendirilmesi göreceli ve değişkendir. Bu sebeple muamelenin süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine, kimi zaman mağdurun cinsiyeti, yaşı, sağlık durumu gibi hususlar göz önüne alınmak suretiyle bir değerlendirme yapılır (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 10/9/2018, para. 162).

19. *"İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların mahkûmları özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir. Ceza infaz kurumunda tutulmanın pratik gerekleri çerçevesinde mahkûmların sağlık ve esenlikleri gibi hususların yeterli bir şekilde güvence altına alınması ve mahkûmlara gerekli tıbbi yardımın sağlanması da insan onuruna yakışır koşulların sağlanması için gereklidir."* (AYM, *Turan Günana*, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, para. 39)

20. Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesine (CPT) göre; mahpusların gözetim altında bulundukları süre boyunca, tutukluluk sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişimlerinin bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir (CPT, *Cezaevlerinde Sağlık Hizmetleri Raporu*, Strazburg, 1993, s. 2).

21. AİHM, sözleşmeci bir devletin makamlarının, vatandaşların tümüne sağlamakla yükümlü oldukları tıbbi tedaviyi vermeyi reddederek bir kimsenin hayatını tehlikeye attıkları kanıtlandığında AİHS'in 3'üncü maddesi açısından sorun doğurabileceğini belirtmektedir (AİHM, *Kıbrıs/Türkiye* [BD], B. No: 25781/94, 12/5/2014, para. 219).

22. Devletlerin işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin pozitif yükümlülükleri mahpusların sağlık hakkına ilişkin korumayı kapsamaktadır. Kişinin fiziksel refahı ve kişiye sunulacak tıbbi koruma idarenin pozitif yükümlülüğü kapsamında değerlendirildiğinde mahpusların alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (AİHM, *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94). Bu bağlamda mahpusun sağlık hizmetlerine erişiminin engellenmesi kötü muamele yasağı çerçevesinde incelenilecek bir iddia olarak değerlendirilmiştir.

23. Bir mahpusun hekim tarafından muayene edilmesi ve bu bağlamda sağlık hizmetlerinden faydalanan olması doğrudan tıbbi yardımın yeterli olduğu anlamına gelmemektedir (AİHM, *Hummatov/Azerbaycan*, B.No:9852/03 ve 13413/04, 29/11/2007, para. 116). Yetkililerin kişinin alıkonulduğu süre boyunca sağlık durumuna ilişkin kapsamlı ve düzenli kayıt tutması, (AİHM, *Khudobin/Rusya*, B. No:59696/00, 26/10/2006, para.83) tedavi hizmetlerinin hızlı, doğru ve sistematik olması da (AİHM, *Melnik/Ukrayna*, B.No:72286/01, 28/3/2006, para. 104-106) devletin işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında pozitif yükümlülükleri

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

arasındadır. Bu çerçevede ceza infaz kurumunda sunulan sağlık hizmetlerinin halka genel olarak sunulan sağlık hizmetleriyle kıyaslanabilir düzeyde olması beklenmektedir (AİHM, *Blokhin/Rusya*, B. No:47152/06, 23/3/2016, para.137).

24. Başvuranın mezkûr iddiası muhataplar tarafından gönderilen belgeler ile ilgili içtihatlar birlikte incelendiğinde; başvuranın rahatsızlıklarına ilişkin Kurum revirinde tedavi gördüğü ve ihtiyaç duyulması halinde Hastaneye sevklerinin gerçekleştirildiği, 10/6/2024 tarihinde Hastanenin Ortopedi Polikliniğine sevk edilerek ığneli EMG çekiminin yapıldığı, 9/12/2024 tarihinde Hastanenin Nöroloji Bölümü EMG Polikliniğine sevk edilerek tedavisinin gerçekleştirildiği, yine aynı gün 2 adet ilaç reçetesinin düzenlendiği, 11/4/2025 tarihinde Kurum Aile Hekimi tarafından muayenesinin gerçekleştirilerek toplamda 7 adet ilaç reçetesinin düzenlendiği, başvuranın hem Hastane hem de İnfaz Kurumu tarafından reçete edilen ilaçları teslim aldığına dair yazılı evrakların bulunduğu, muhatap Kurumlar tarafından gönderilen yazılı evraklar ve beyanlar incelendiğinde başvuranın sağlık hizmetlerine erişim noktasındaki talep ve şikayetlerinin dikkate alındığı, başka bir ifadeyle başvurana dört ay içerisinde 7 adet ilaç reçetesi yazılmış olması dahi sağlık hizmetinin etkin şekilde verilmiş olduğunun göstergesi olup bu bağlamda başvuranın iddialarının soyut beyan niteliğinde kaldığı anlaşılmakta olup ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde açıklanan nedenlerle hak ihlali bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr
İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No: